

Tarkastuslautakunta	§ 22	18.05.2020
Tarkastuslautakunta	§ 27	05.06.2020
Kunnanvaltuusto	§ 71	22.06.2020
Kunnanhallitus	§ 396	06.10.2020

Vuoden 2019 arviointikertomus

352/02.06.01/2019

Tarklk 18.05.2020 § 22

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla sekä arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aiheita.

Esityslistan oheismateriaalina on aineistoa arviointikertomuksen valmisteluun. Tarkoituksena on, että lautakunta ko. materiaalin, tilinpäätöksen ja muun saamansa materiaalin perusteella evästää arviointikertomuksen valmistelussa.

Ehdotus:

Lautakunta käydyn keskustelun jälkeen antaa ohjeita arviointikertomuksen laatimiseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Tarklk 05.06.2020 § 27

Lautakunnan ohjeistuksen pohjalta on valmistettu ehdotus arviointikertomukseksi. Ehdotus on esityslistan liitteenä.

Puheenjohtajan ehdotus:

Tarkastuslautakunta päättää esittää kunnanvaltuustolle, että

- valtuusto merkitsee arviointikertomuksen tiedoksi,
- valtuusto saattaa arviointikertomuksen kunnanhallituksen tiedoksi toimenpiteitä varten,
- valtuusto velvoittaa kunnanhallituksen ja lautakunnat käsittelemään arviointikertomuksen ja antamaan vastineet kertomuksen havaintoihin sekä raportoimaan valtuustolle kuluvan vuoden lokakuun loppuun mennessä havaintojen aiheuttamista toimenpiteistä.

Päätös:
Hyväksyttiin.

Kvalt 22.06.2020 § 71

Päätös:
Esa Ylläsjärvi tarkastuslautakunnan jäsenenä esitteli arviointikertomusta.

Tarkastuslautakunnan esitys hyväksyttiin.

Khall 06.10.2020 § 396

Kunnanvaltuuston päätöksen 22.6.2020 § 71 mukaisesti vastineet Kittilän kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen ja raportointi havaintojen aiheuttamista toimenpiteistä tuodaan lokakuun loppuun mennessä kunnanvaltuustolle.

Kunnanjohtaja:
Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle vuoden 2019 arviointikertomuksen osalta seuraavaa:

Sosiaali- ja terveyslautakunta on kokouksessaan 29.9.2020 (§ 47) lausunut seuraavaa:

Kittilässä on vuoden 2018 vertailussa sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset/asukas olleet korkeammat kuin vertailukohteina olleissa saman kokoluokan kunnissa, Lapin muissa kunnissa ja kunnissa keskimäärin. Kuten arviointikertomuksessa todetaan, on vuoden 2019 aikana menokehitys lievästi taittunut. Vuoden 2020 talousarviossa on asetettu tavoitteeksi sosiaali- ja terveystoimen palvelutuotannon nettokustannusten (€/asukas) asettuminen Lapin maakuntien kuntien tasolle. Sosiaali- ja terveystoimen osalta tämän tavoitteen saavuttaminen vuoden 2020 aikana edellyttäisi niin merkittäviä mm. rakenteellisia toimenpiteitä, että yhden vuoden aikana sitä ei voida katsoa mahdolliseksi. Myös Korona-viruksen aiheuttamat en-

nakoimattomat kustannukset voivat vaikeuttaa tavoitteen saavuttamista. Valtuuston asettama tavoite on kuitenkin katsottava oikean suuntaiseksi, mutta toteutuakseen se edellyttää pidempää aikajännettä ja tarkkaan nykytilan analyysiin perustuvaa suunnitelmaa, jonka perusteella esitykset tuodaan päätöksentekoihinkin päätettäväksi. Analyysissä ja sen perusteella esitettävissä toimenpiteissä on olennaista huomioida nettokustannusten lisäksi myös väestön palvelutarpeeseen liittyvät tekijät (mm. korkea sairastavuus), jotka vaikuttavat osaltaan korkeisiin kustannuksiin.

Koululautakunta on kokouksessaan 21.9.2020 § 55 lausunut seuraavaa:

Opetustoimen osalta tilintarkastajien huomioida viitataan, että strategiassa koulutointa koskevissa asioissa kansainvälisen toiminnan näkyminen osana nuorten kasvua ei näkynyt, mutta kodin ja koulujen välinen yhteistyö on toimintakertomuksen mukaan ollut säännönmukaista.

Opetustoimessa on laadittu oma strategia, joka pohjautuu kuntastrategiaan. Sivistystoimen strategia on hyväksytty loppuvuodesta 2019, joten sen tavoitteellinen toteutuminen on nähtävillä vasta vuoden 2020 aikana.

Perusopetuksen talousarvion tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Haasteita on ollut terveellisten opetustilojen suhteen. Terveellisiä opetustiloja on saatu hankkimalla Lukkarin koululle tilaelementit syksyn 2019 aikana. Lisäksi lukon tiloihin tehtiin isoja peruskunnostuksia mm. ilmastoinnin tehostamisella, joilla koululaisille saatiin terveellisempiä opiskeluympäristöjä.

Tilastoissa tapahtuneisiin muutoksiin todetaan seuraavaa. Talousarvion tavoitteissa on määritelty kolme koulutuspäivää, jotka on toteutettava opettajien virkaehtosopimuksen mukaisesti. Koulutusta on voitu järjestää kuitenkin enemmän (5pv), koska kunta on saanut myös vuoden aikana ulkopuolista rahoitusta (mm. Paraskouluhanke), joka avulla koulutettiin henkilökuntaa.

Opettajien rekrytoinnissa tavoitteena tulee olla, että kaikki opettajat ovat kelpoisia. Vuoden aikana päteviä opettajia ei ole aina saatavilla.

Tilaston mukaan suurin muutos on oppilaskohtaisissa kuluissa. Jos kuitenkin tarkastellaan kokonaiskuluja ja oppilasmääriä, ei oppilaskohtaisessa kulussa näyttäisi olevan oleellista muutosta.

Tilintarkastajan antamassa arviointikertomuksessa olevassa perusopetuksen taulukossa kulut/oppilas on virheellinen merkintä. Taulu-

kon mukaan oppilaskohtainen kustannus olisi noussut. Todellisuudessa toteutuneet kustannukset ovat pienentyneet suhteessa talousarvion tavoitteeseen.

Tekninen lautakunta on kokouksessaan 26.8.2020 § 83 lausunut seuraavaa:

Arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta on todennut, että "kilpailutuksissa usein urakat määritellään liian suuriksi, jolloin paikalliset yrittäjät suljetaan kilpailun ulkopuolelle".

Tarkastuslautakunta on lisäksi todennut, että "kirkonkylän infran investoinnit ovat jääneet osittain toteutumatta".

Kilpailutuksessa on lähtökohtana kunnan etu. Kilpailutusta koskeva lainsäädäntö ja hankintaa koskevat kunnan omat ohjeet on huomioitava.

Vuoden 2019 urakoista on pidetty julkinen tilaisuus, jossa on kerrottu tulevat investoinnit ja niiden alustava aikataulu. Rakentamiseen liittyvissä kilpailuissa on monen kokoisia urakoita laskettavana, paikallisia tarjouksia on tullut siitä huolimatta erittäin harvoin. Yksityisteiden talvikunnossapitoon ei saatu tarjousta. Kittilän kirkonkylän katu- ja talvikunnossapidon hoitaa paikallinen yrittäjä usean vuoden sopimuksella.

Ravintopalveluiden kilpailutuksissa, leipä- ja leipomotuotteissa, kalatuotteissa sekä poronlihatuotteissa on käytetty rajoitettua menettelyä. Rajoitetulla menettelyllä tehdyillä hankinnoilla on pyritty käyttämään hyödyksi lähialueen toimijoiden tuotteita. Kittilästä on saatu vain poronliha.

Kittilän kirkonkylän suuri infra investointi, tulvavallin rakentamisen aloitus, siirtyi kunnanhallituksen päätöksellä vuodelta eteenpäin, vuodesta 2019 vuoteen 2020.

Rakennus- ja ympäristölautakunta on kokouksessaan 17.9.2020 § 92 lausunut seuraavaa:

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa on tarkastuslautakunta huomionnut seuraavasti " Teknisessä toimessa on aiheellista kiinnittää huomiota joustavuuteen ja neuvontaan rakennuslupien myöntämisessä".

Kunnan rakennusvalvonnan alaiset työntekijät antavat rakentajille rakentamisen yleistä neuvontaa ja ohjausta sekä opastaa asiakasta siten, että lupakäsittely on jatkossa mahdollisimman sujuvaa. Neuvontaa annetaan henkilökohtaisilla tapaamisilla, puhelimitse ja sähköpostitse.

Rakennusvalvonnassa on yleisökäyttöön tarkoitettu tietokone, jossa hakija voi täyttää sähköistä hakemusta opastuksen avulla.

Tarkemmissa suunnitteluun liittyvissä kysymyksissä ja teknisessä ratkaisuihin tulee rakennushankkeeseen ryhtyvän hankkia itselleen ammattitaitoinen ja pätevä suunnittelija, joka laatii suunnitelmat ja antaa neuvoa suunnittelua koskevissa kysymyksissä.

Tarkastuslautakunnan esiin tuomaa asiaa ei tule suorana asiakaspalautteena kuin erittäin harvoin. Yleisesti on silloin kyse rakennuslupaan tarvittavista asiakirjoista, niiden puuttumisesta tai laadusta.

Rakennuslupien käsittely ja myöntäminen on maankäyttö- ja rakennuslailla ja -asetuksella sekä kunnanrakennusjärjestyksellä säädeltyä. Erilaisia kuntakohtaisia joustoja tai tulkintoja päätöksestä ei ole mahdollista toteuttaa vasten voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Koska tarkastuslautakunnan kommentti on yleisluontoinen eikä ole esitetty mitään yksilöityä tapausta johon voisi ottaa tarkemmin kantaa, en näe tarvetta muuttaa nykykäytäntöä neuvonnan ja lupien käsittelyn osalta. Positiivista palautetta saamme asiakkailta päivittäin.

Vapaan sivistystyön lautakunta ja Kideven johtokunta eivät ole vielä käsitelleet vastineitaan kokouksissaan mutta arviointikertomuksessa ei ole niitä koskevia huomioita.

Muut arviointikertomuksessa esitetyt havainnot ja vastineet niihin:

Strategian toteutumisen seuranta:

Tulevan vuoden talousarvion laadinnassa huomioidaan strategia ja siitä johdetut tavoitteet ja mittarit entistä paremmin. Tilinpäätöksen 2020 laadinnassa otetaan toimintakertomukseen mukaan strategian toteutumisen seuranta.

Henkilöstöhallinnon tavoitteet talousarviossa:

Henkilöstöön liittyviä tavoitteita on kuvattu talousarviokirjan kohdassa '1.2.Henkilöstöhallinto'. Lisätään talousarvion laadinnan yhteydessä kuvaukset tavoitteista myös ao.tehtäväalueen (Toimistopalvelut) tavoitteisiin ja varmistetaan, että kaikki strategiset tavoitteet ovat seurannassa.

Sairauspoissaolojen lukumäärä:

Kittilän kunnan ensimmäinen henkilöstökertomus (2018) valmistui keväällä 2019. Siinä oli ensimmäistä kertaa kerätty tiedot sairauspoissaolojen määrästä toteutunutta henkilötyövuotta kohden. Mittaria käytetään yleisesti kunta-alalla. Siihen saakka Kittilässä oli seurattu sairauspoissaolojen määrää, niin että kalenteripäivien yhteismäärä oli jaettu vuoden lopussa palvelussuhteessa olleiden lukumäärällä. Tätä lukua ei voida suoraan verrata yleisesti kunta-alalla käytettyyn

henkilötyövuosiin suhteutettuun poissaolojen määrään. Joka tapauksessa tiedettiin sairauspoissaolojen määrän olevan huomattavasti korkeampi kuin kunta-alalla keskimäärin.

Arviointikertomuksessa 2019 mainittu strategian mukainen tavoite sairauspoissaolojen laskemisesta alle kuntien keskiarvon on ollut täysin epärealistinen lyhyellä aikavälillä tilanteessa, jossa ei edes ole ollut tietoa siitä, miten paljon suurempi sairauspoissaolojen määrä Kittilän kunnassa on verrattuna muihin kuntiin. Alkuvuodesta 2019 valmistuneen Henkilöstökertomuksen 2018 mukaan sairauspoissaolojen määrä Kittilän kunnan henkilöstöllä oli 27,4 pv/htv (kunnissa keskimäärin 17 pv/htv). Vuonna 2019 sairauspoissaolot laskivat 25,7 päivään/htv, mutta olivat edelleen huomattavasti kunta-alan keskiarvoa (16,5 pv/htv) suuremmat. Sairauspoissaolot olivat aikaisemmin lisääntyneet useana vuotena. Tästä lähtökohdasta käsin niiden kääntymistä laskuun ja määrän vähentymistä vajaalla kahdella päivällä jokaista toteutunutta henkilötyövuotta kohden voi pitää kohtuullisen hyvänä tuloksena.

Kittilän Aluelämpö Oy:n tunnuslukujen kehitys:

Tilikaudella 2018 öljyn käyttö vara- ja huipputehojen tuotannossa oli 3 638 euroa ja vuonna 2019 305 644 euroa. Lämmityskaudella korjattiin vanhoja kattiloita 2-3 kertaa. Jommankumman kattilan ollessa alhaalla jouduttiin käyttämään öljyä lämmöntuotannon turvaamiseksi. Tämän vuoksi tulos oli ennakoitua alhaisempi.

Saatavien ja velkojen selvittäminen tilinpäätökseen:

Tase-erittelyjen laadinta entistä tarkemmin tilinpäätökseen 2019.

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.
